

Parlamentaariselle Yle-työryhmälle

Yleisradion kommentteja kaupallisen median Yle-työryhmälle vuonna 2023 toimittamien esitysmateriaalien tietoihin ja väittämiin

Sisällys

1. Palvelemalla kaikkia Yle toteuttaa tehtäväänsä, kuten muissa Pohjoismaissa
2. Valtaosa suomalaisista katsoo, että Ylen sisällöt ja palvelut eroavat muusta mediatarjonnasta
3. Rahoituksen vertailu suhteessa BKT:hen jättää huomiotta, että julkisen palvelun yhtiöiden tehtävät eivät ole samanlaisia keskenään
4. Spotify on Suomessa kuunnelluin podcast-palvelu, ei Yle Areena
5. Ylen podcast-panostukset 2,5 miljoonaa, ei 7 miljoonaa
6. Syyt digisisällöstä maksamatta jättämiselle
7. Journalistisen henkilökunnan määrä
8. Ylen uutis- ja ajankohtaistoimituksen rahoitus

1. Palvelemalla kaikkia Yle toteuttaa tehtäväänsä, kuten muissa Pohjoismaissa

Ylen julkisen palvelun tehtävä ja yleisradiotoiminta perustuvat yhteiskunnan ja kansalaisten tarpeisiin. Kyse ei ole mediamarkkinoita täydentävästä palvelusta. Yle toimii mediamarkkinoilla eri lähtökohdista kuin kaupalliset yhtiöt, joiden tarkoitus on myös tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen.

Ylelle on tärkeää, että Suomessa on jatkossakin julkisen palvelun rinnalla laadukasta kaupallista mediaa. Kaupallisen median toimintaedellytyksiä ei kuitenkaan edistetä yleisradiotoimintaan puuttumalla.

Ylelle on laissa määritelty monipuolinen ja kattava julkisen palvelun tehtävä, jossa ohjelmisto on jokaisen saatavilla yhtäläisin ehdoin. Epävarmat ajat korostavat sitä, miten tärkeää on, että tulotasoon, ikään tai muuhun ominaisuuteen katsomatta saavutettavissa oleva Yle pystyy palvelemaan laajasti koko väestöä.

Tuomalla erilaisia ihmisiä yhteisen julkisen palvelun ääreen Yle tukee kotimaista demokratiaa, yhteiskunnallista keskustelua, kulttuuria ja huoltovarmuutta.

Nykyisenkaltaisessa toimintaympäristössä tavat tarjota mediaa ja kuluttaa sitä ovat jatkuvassa ja nopeassa muutoksessa. Kaikkien suomalaisten palveleminen on mahdollista vain, jos Yle tarjoaa monipuolisia sisältöjä monenlaisille kohderyhmille eri jakelutavoilla, jotka digitaalisessa yhteiskunnassa ovat arkipäivää.

Kaikissa Pohjoismaissa julkisen palvelun yleisradiotoiminnalla on laaja, kansalaisten yhdenvertaiseen palveluun perustuva tehtävä. Tästä yksityiskohtaisemmin kohdassa kolme.

2. Valtaosa suomalaisista katsoo, että Ylen sisällöt ja palvelut eroavat muusta mediatarjonnasta

Medialiiton parlamentaariselle Yle-työryhmälle toimittamassa esitysmateriaalissa "Medialiitto_Yletyöryhmä_17112023_.pdf" esitetään vuodelta 2020 peräisin olevia Avancen ja Taloustutkimuksen 450 vastaajan kyselyn tuloksia, joiden mukaan "kuluttajat pitävät sanomalehtien ja Yleisradion sisältöjä verkossa samankaltaisina".

Yleisradio teettää riippumattomalla markkinatutkimusyrityksellä joka vuosi Ylen arvo suomalaisille -tutkimusta (YAS), jossa kysytään muun muassa sisältöjen erilaisuudesta suhteessa muuhun mediaan.

Syksyn 2023 Ylen arvo suomalaisille -tutkimuksen mukaan (Norstat) **77 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että Ylen sisällöt ja palvelut eroavat muusta mediatarjonnasta hyvin paljon tai jonkin verran**. 18 % on sitä mieltä, että sisällöt ja palvelut eroavat vain vähän ja 5 %, että eivät eroa lainkaan.

Tarkka kysymysmuotoilu YAS:ssa on "Kun ajattelette kaikkia Ylen sisältöjä ja palveluja televisiossa, radiossa ja verkossa, tarjoaako Yle mielestänne olennaisesti erilaisia sisältöjä ja palveluja kuin muut mediat vai ovatko ne samanlaisia kuin muillakin medioilla".

YAS-tutkimuksen perustiedot

Aineistonkeruu: 4.10.-12.11.2023

Otoskoko: 1 036 vastaajaa Manner-Suomen 15+ -vuotias väestö, väestöä edustavaksi painotettuna.

Virhemarginaali: n. +3 %-yksikköä 95 % luottamustasolla.

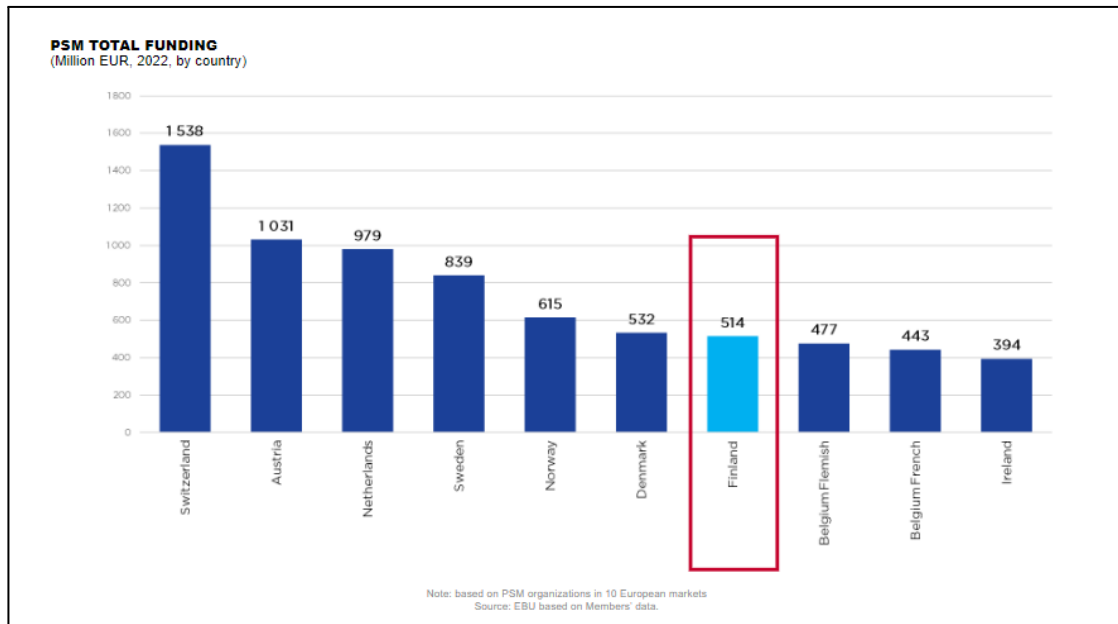
Lisäksi on huomioitava, että Ylen julkinen palvelu eroaa kaupallisen median tarjonnasta jo siinä, että Ylellä on perusteltuja lakisääteisiä velvoitteita, jotka liittyvät muun muassa vähemmistö- ja erityisryhmien palvelemiseen ja poikkeusoloihin varautumiseen.

3. Rahoituksen vertailu suhteessa BKT:hen jättää huomiotta, että julkisen palvelun yhtiöiden tehtävät eivät ole samanlaisia keskenään

Medialiiton parlamentaariseen Yle-työryhmälle toimittamassa esitysmateriaalissa "Medialiitto_Yle-työryhmä_17112023_.pdf" esitetään taulukko, jossa on suhdeluvulla verrattu yleisradioyhtiöiden (Suomi, Ruotsi, Tanska, Norja, Viro) rahoitusta suhteessa maiden bruttokansantuotteeseen.

Kaikissa Pohjoismaissa julkisen palvelun yleisradiotoiminnalla on laaja, kansalaisten yhdenvertaiseen palveluun perustuva tehtävä, johon rahoitus perustuu. Siksi asukaskohtainen vertailu antaa rajoitetun kuvan julkisen palvelun tehtävien hoitamiseen tarvittavasta rahoituksesta, joka vaatii väestön koosta riippumatta tietyn tason. Esimerkiksi uutisen, lastenohjelman tai opetussisällön tekeminen maksaa yhtä paljon, oli se sitten tehty 10 miljoonan asukkaan Ruotsissa tai 5,5 miljoonan asukkaan Suomessa.

Vertailtaessa Ylen rahoituksen tasoa esimerkiksi muihin Pohjoismaihin tai keskikokoisiin Euroopan maihin, joiden yleisradioyhtiöt ovat samankaltaisia, voidaan todeta, että yleisradiotoiminnan rahoitus on Suomessa keskitasoa tai vähän sen alle [kuva alla, lähde Euroopan yleisradiounioni EBU 2022].

Kaikissa maissa on omat kansalliset ja kulttuuriset erityispiirteensä, jotka tulee huomioida yleisradiotoiminnan järjestämisessä. Pohjoismaissa yleisradioyhtiöiden välillä on eroja, kun katsotaan yksityiskohtaisemmin, mitä niiden tehtäviin kuuluu. Suomessa huomionarvoista on esimerkiksi huoltovarmuusjärjestelyiden tärkeys sekä maan

kaksikielisyys ja vähemmistökielten kirjo. Ylen tulee lain mukaan kohdella ohjelmatoiminnassa yhtäläisin perustein suomen- ja ruotsinkielistä väestöä. Yle tuottaa sisältöjä lisäksi saamen kielillä sekä muilla vähemmistökielillä, jotka on määritelty Yle-laissa.

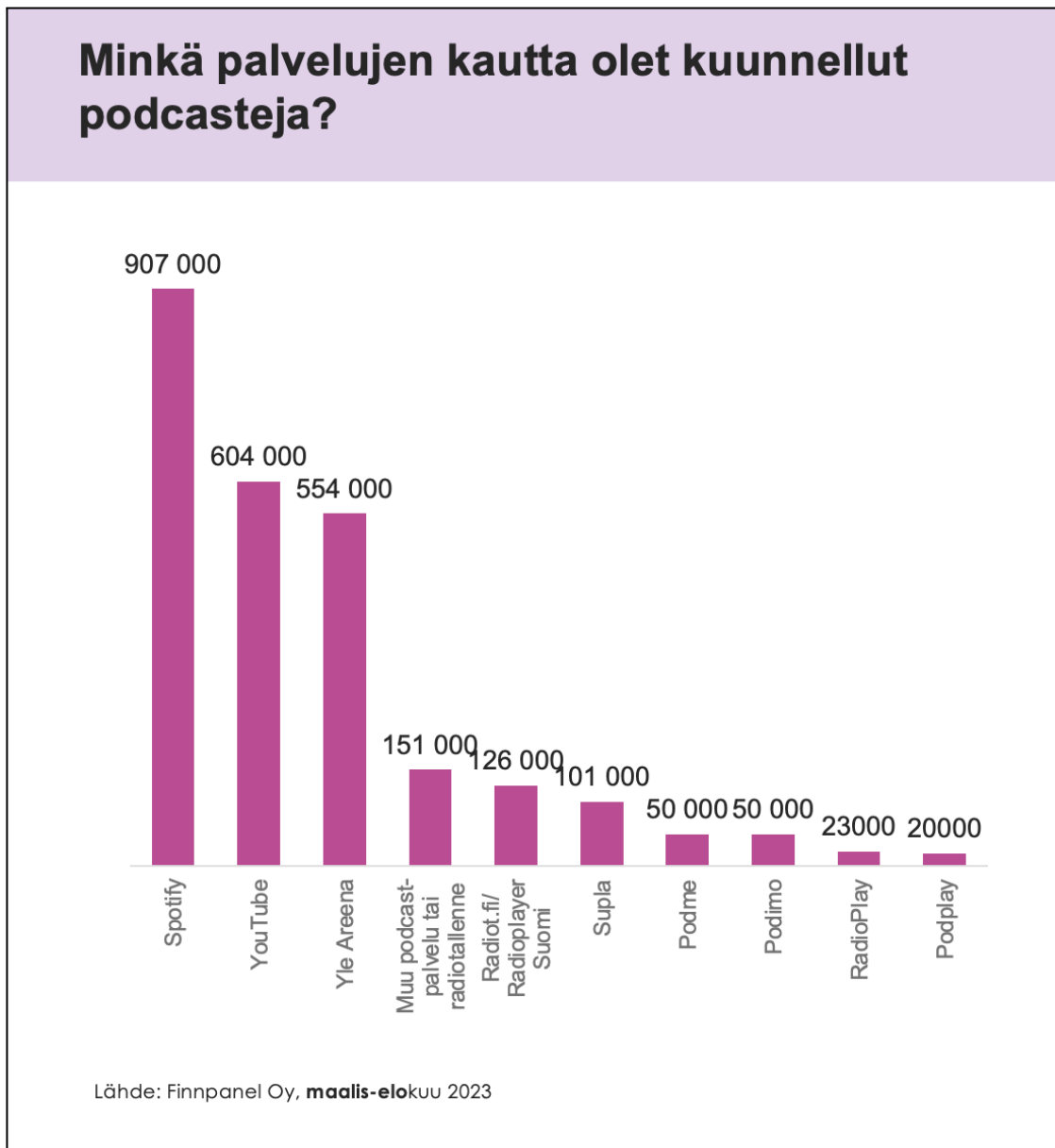
4. Spotify on Suomessa kuunnelluin podcast-palvelu, ei Yle Areena

Toisin kuin Sanoman parlamentaariselle Yle-työryhmälle toimittamassa esitysmateriaalissa "Sanoma Audio- ja radiokuuntelu tammi-kesäkuu2023.pptx" esitetään, Yle Areena ei ole suomalaisten suosituin lähde podcastien kuunteluun, vaan Spotify. Spotifyn todellinen luku on ilmoitettua huomattavasti suurempi. Virheellinen luku johtuu mahdollisesti alkuvuoden 2023 mittausmuutoksen* vaikutuksista keskiarvolaskelmiin.

Lisäksi, mikäli esitysmateriaalin grafiikassa huomioitaisiin myös Youtube, Youtube nousisi toiseksi suosituimmaksi podcastien kuuntelun lähteeksi, Spotifyn jälkeen.

jatkuu seuraavalla sivulla...

Tältä grafiikka näyttää korjatuin tiedoin ja Youtube huomioiden:

*Päivitetyssä kuvassa on käytetty maaliskuu-kuun 2023 dataa, eikä tammi-kesäkuun dataa, koska Finnpanel kertoo päivittäneensä kysymyskokonaisuutta maaliskuussa, minkä huomiotta jättäminen vaikuttaisi virheellisesti (viikko)keskiarvolaskelmiin.

5. Ylen podcast-panostukset 2,5 miljoonaa, ei 7 miljoonaa

Sanoman parlamentaariselle Yle-työryhmälle toimittamassa esitysmateriaalissa "YLE työryhmälle_Radiot_Sanoma Media Finland_Joulukuu 2023-julkinen.pdf" esitetään, että Ylen podcast-kustannukset olisivat 7 miljoonaa euroa ja 14 kertaa niin suuret kuin kaupallisten toimijoiden podcast-panostukset yhteensä. Tämä ei pidä paikkaansa. Ylen podcast-panostusten voidaan katsoa olevan noin 2,5 miljoonaa euroa, kun tarkoitetaan äänisisältöjä, joita voi kuunnella pelkästään verkon kautta.

Podcast-käsitteelle ei ole yhtä, vakiintunutta merkitystä ja muun muassa yleisöt sekä Yle käyttävät käsitettä laajassa merkityksessä, mutta Sanoman podcast-panostukset-taulukosta on todettavissa, että Ylen ja kaupallisten euromääräisessä vertailussa sisällytettävien lukujen taustalla on eri valintakriteerit.

Yle Areenassa tarjolla olevasta podcast-valikoimasta noin 90 % on Ylen radiokanaville tehtyjä radio-ohjelmia, joita voi kuunnella Areenan kautta myös digitaalisessa muodossa.

Noin 2,5 miljoonan euron podcast-kustannuksiin päädytään, kun lasketaan vuonna 2022 Yle Areenassa julkaistut 44 podcast-sarjaa (n. 10 % Ylen audiosisällöistä), jotka julkaistiin lakkautetulla Yle Puheella, mutta jotka kanavan lakkauttamisen jälkeen ovat kuunneltavissa vain verkon kautta.

6. Syyt digisisällöstä maksamatta jättämiselle

Medialiitto viittaa parlamentaariselle Yle-työryhmälle toimittamassaan esitysmateriaalissa "Medialiitto_Yletyöryhmä_17112023_.pdf" Ruotsissa tehtyyn kyselytutkimukseen, jonka mukaan "ilmaisen digitaalisen uutissisällön saatavuus oli keskeinen syy sanomalehden tilaamatta jättämiselle 49 %:lle sellaisista vastaajista, jotka eivät tilaa sanomalehteä".

Asiaa on tutkittu myös Suomessa. Uutismedian liitto [on tutkinut suomalaisten halukkuutta maksaa sisällöstä kesällä 2022](#). **Suomessa tärkeimmät syyt olla maksamatta digisisällöstä olivat tilaushinnat, maksuton sisältö ja häiritsevä mainonta.** Suomessa ylivoimaisesti kulutetuimmat verkkouutispalvelut ovat iltapäivälehdet, joiden sisältö on pääosin ilmaista ([Finnish Internet Audience Measurement](#)).

Oxfordin yliopiston Reuters-instituutin maailman suurimpaan vertailevaan uutistutkimukseen sisältyvä Suomen-maaraportti [Uutismedia verkossa 2023](#) kertoo kyselytutkimukseen perustuen, että Suomessa "maksuttoman verkkouutistarjonnan seuraaminen ei näytä vähentävän verkkouutisista maksamista, vaan päinvastoin **ne, jotka seuraavat esimerkiksi Yleisradion verkkouutisia, myös maksavat verkkouutisista muita todennäköisemmin**". Suomen-maaraportin rahoittaa Media-alan tutkimussäätiö.

7. Journalistisen henkilökunnan määrä

Sanoman parlamentaariselle Yle-työryhmälle toimittamassa esitysmateriaalissa "YLE työryhmän kuuleminen_Sanoma Media Finland_marraskuu 2023_julkinen.pdf" väitetään, että "Ylen journalistisen henkilökunnan määrä lähestyy koko yksityisen median journalistisen henkilökunnan määrää".

Koko Ylen henkilöstömäärä on vuodesta 2008 pienentynyt noin 500 henkilötyövuodella (2008-2022).

Suomen Journalistiliitolla oli vuoden 2022 lopussa 14 060 jäsentä. Heistä noin 8 400 työskenteli journalisteina, media- tai viestintäalan ammattilaisina tai kustannusallalla.

Liiton jäsenistä 6 600 teki töitä työsuhteessa, minkä lisäksi noin 1 600 journalistia työskenteli freelancerina tai yrittäjänä ja 300 työsuhteisena freelancerina.

Suurin journalistien työllistäjä ovat Uutismedian liittoon kuuluvat lehdet, joiden palveluksessa teki vuoden 2022 lopussa töitä noin 2 300 journalistia.

Toiseksi eniten journalistista työtä tekeviä työskentelee Ylellä, noin 1 500 työntekijää. Luku sisältää erilaisia työnimikkeitä selostajasta graafikkoon, uutispäälliköistä ulkomaankirjeenvaihtajaan, toimittajasta tuottajaan, juontajasta visuaaliseen journalistiin ja niin edelleen.

8. Ylen uutis- ja ajankohtaistoimituksen rahoitus

Sanoman parlamentaariselle Yle-työryhmälle toimittamassa esitysmateriaalissa "YLE työryhmän kuuleminen_Sanoma Media Finland_marraskuu 2023_julkinen.pdf" viitataan "Ylen uutis- ja ajankohtaistoimituksien n. 130 Me:n" rahoitukseen.

Sanoma nostaa vertailussa esille 130 miljoonan euron summan. Summa ei kuvaa Ylen Uutis- ja ajankohtaistoiminta -yksikön budjettia, vaan sisältää sen lisäksi ruotsinkielisen uutis- ja ajankohtaistoiminnan kustannukset sekä joukon epäsuoria sisältökustannuksia, joita ovat mm. sisältöjen jakeluun ja lähetykseen liittyvät kustannukset.

Suomenkielisen uutis- ja ajankohtaistoiminnan budjetti vuodelle 2024 on 81,4 miljoonaa euroa. Summa on lähes sama kuin vuoden 2023 toteuma. Budjetti pysyy lähes ennallaan palkkatason noususta ja inflaatiosta huolimatta.

Julkisen palvelun uutistoimintaa ja kaupallista uutistoimintaa ei voi verrata yksi-yhteen. Ylen uutis- ja ajankohtaistoiminnassa tehdään sisältöjä televisioon, usealle radiokanavalle, verkkoon, teksti-tv:hen ja jonkin verran myös sosiaaliseen mediaan. Joka arkipäivä

esimerkiksi syntyy 200 toisistaan poikkeavaa radion uutislähetystä. Ajankohtaisohjelmia ovat muun muassa A-Studio, Ylen aamu, Ykkösaamu ja Perjantai.

Siinä missä maakunta- ja paikallislehdet tarjoavat sisältöjä paikalliselle väestölle on Ylen aluetoimitusten tarkoituksena myös tarjota kaikille Suomessa näkymä arkeen eri puolille Suomea. Suomenkielisellä Ylellä on 18 aluetoimitusta kaikissa maakunnissa. Kokonaisuudessaan Yle toimii 32 paikkakunnalla.

Ylellä on myös lakisääteisiä velvoitteita, jotka liittyvät muun muassa vähemmistö- ja erityisryhmien palvelemiseen ja poikkeusoloihin varautumiseen.